

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimizde 13 Nisan 2026 tarihinde meydana gelen yoğun yağışlar sonrasında ortaya çıkan heyelan, yalnızca bir doğal afetin sonucu olarak değil; aynı zamanda kamu yönetimi, planlama ve denetim süreçlerindeki yapısal eksikliklerin somut bir tezahürü olarak değerlendirilmelidir. Yaklaşık 2 milyon metreküplük toprak kaymasının etkisiyle ağır hasar alan Entegre Katı Atık Depolama Tesisi'nin faaliyet dışı kalması, çevresel altyapının kırılganlığını açığa çıkarmış; kamu kaynaklarının etkin, verimli ve bilimsel esaslara uygun kullanılmadığı yönünde ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Yaklaşık 30 milyon avroluk bir maliyetle, önemli ölçüde Avrupa Birliği hibeleri ve kamu kaynakları kullanılarak hayata geçirilen söz konusu yatırımın, öngörülebilir bir risk olan heyelan karşısında işlevsiz hale gelmesi; yer seçimi, zemin etütleri, mühendislik projelendirme süreçleri ve denetim mekanizmalarının yeterince işletilmediğini göstermektedir. Bu durum, 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda açıkça tanımlanan yükümlülüklerin ihlal edildiği yönünde güçlü bir kanaat oluşturmaktadır.

Öte yandan tesisin devre dışı kalmasıyla birlikte yeniden “vahşi depolama” yöntemine dönüşmesi ihtimali, çevre politikalarında ciddi bir geriye gidişe işaret etmektedir. Daha da vahimi, kayyım yönetimi altındaki yerel idarenin “çöp bırakacak alan yok” gerekçesiyle atıkları toplamaması, Hakkâri kent merkezi ve 22 mahallede ciddi bir halk sağlığı krizine yol açmıştır. Biriken atıklar; bulaşıcı hastalık riskini artırmakta, kötü koku ve çevresel kirlilik yoluyla yurttaşların yaşam kalitesini doğrudan tehdit etmektedir.

Buna ek olarak, aynı heyelan süreci kentin içme suyu altyapısını da ağır biçimde tahrip etmiş; ana iletim hatlarında meydana gelen kırılmalar ve yer değiştirmeler nedeniyle günlerdir yurttaşlara ya çamurlu su verilmekte ya da bazı mahallelere hiç su ulaştırılamamaktadır. Bu durum, temel bir insan hakkı olan temiz suya erişimin engellendiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Yaşananlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde; Hakkâri’de yalnızca bir altyapı sorunu değil, aynı zamanda demokratik yerel yönetim mekanizmalarının devre dışı bırakılmasıyla derinleşen bir “hizmet krizi” söz konusudur. Yerel iradenin ortadan kaldırıldığı bir yönetim modelinde, hesap verebilirlik, şeffaflık ve halk odaklı hizmet üretimi ciddi biçimde zayıflamış; bunun bedelini ise doğrudan yurttaşlar ödemektedir. Kentte yaşamın olağan akışı kesintiye uğramış; ulaşım, sağlık ve temel belediye hizmetlerinde ciddi aksamalar meydana gelmiştir.

Bu çerçevede, ortaya çıkan tablonun yalnızca teknik bir arıza olarak değil; yönetsel sorumluluk, kamu zararı ve halk sağlığını tehdit eden bir ihmal zinciri olarak ele alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Heyelan nedeniyle zarar gören içme suyu altyapısına ilişkin teknik hasar tespit raporu tamamlanmış mıdır?
2. Otluca yolu ve Berçelan Yaylası hattında meydana gelen deformasyonların kalıcı çözümü için hangi mühendislik projeleri planlanmaktadır?
3. Şehre sağlıklı içme suyunun kesintisiz verilmesi için öngörülen kesin takvim nedir?
4. Geçici su temini çözümleri (alternatif kaynaklar, tankerler, arıtma sistemleri vb.) neden yeterince devreye alınmamıştır?
5. Su kaynaklarının kirlenme riski analiz edilmiş midir? Yeraltı ve yüzey sularında kirlilik tespit edilmiş midir?
6. İklim değişikliği ve aşırı yağış senaryoları dikkate alınarak mevcut altyapının güçlendirilmesine yönelik bir yatırım planı var mıdır?
7. İçme suyu şebekesinin afetlere dayanıklılığı konusunda daha önce bir risk analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa neden gerekli önlemler alınmamıştır?
8. Hasar gören boru hatlarının yenilenmesi için ayrılan bütçe nedir ve finansman kaynağı nasıl sağlanacaktır?
9. Su kesintilerinin ekonomik ve sosyal etkilerine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır?
10. Benzer altyapı kırılmalarının önlenmesi için ulusal ölçekte yeni bir standart veya erken uyarı sistemi geliştirilmekte midir?